

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK DEN HAAG

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directie VDC

Prins Clauslaan 8
2595 AJ DEN HAAG
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG
www.rijksoverheid.nl/eleni

Datum 16 december 2011
Betreft Schmalleberg

Geachte Voorzitter,

Sinds 1 december vinden we in Nederland een nieuwe dierziekte die leidt tot de geboorte van misvormde lammeren. In deze lammeren is op 15 december een nieuw virus gevonden wat ook de oorzaak is van de "koeiendarree" die eerder dit jaar werd waargenomen bij rundvee in zowel Nederland als Duitsland.

Met deze brief informeer ik u over de achtergrond en actuele ontwikkelingen.

Koeiendarree

In Nederland werd in de periode augustus/september 2011 op ruim 80 rundveebedrijven diarree, koorts en melkgiftedaling gemeld bij de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD). De dieren herstelden weer en de oorzaak bleef onduidelijk. Deze verschijnselen werden in dezelfde periode ook op Duitse rundveebedrijven gevonden. Het Duitse Friedrich Löffler Instituut (FLI) heeft op 18 november jl. in bloedmonsters van deze zieke runderen een nieuw virus aangetoond dat op dit moment het "Schmallebergvirus" wordt genoemd.

Direct na het aantonen van dit virus is de gebruikte diagnostische test meteen door het FLI overgedragen aan het Centraal Veterinair Instituut (CVI) om ook in Nederland monsters van diarree-bedrijven te testen. Het CVI heeft 50 bloedmonsters van 8 diarree-bedrijven en 115 controlemonsters van bedrijven zonder problemen onderzocht. Op 8 december 2011 bleken 18 van de 50 diarree-monsters positief voor het "Schmallebergvirus". Alle controlemonsters waren negatief.

Daarom moet aangenomen worden dat het Schmallebergvirus de oorzaak is van de diarree problemen. Ingezette infectieproeven in Duitsland zullen hierover definitief uitsluitsel geven.

Misvormd geboren schapenlammeren

Sinds 1 december krijgt de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) meldingen van misvormd geboren schapenlammeren met afwijkingen zoals scheve nek, waterhoofd en stijve gewrichten. De meeste misvormde lammeren worden dood geboren. Levend geboren lammeren zijn niet levensvatbaar. Tot nu toe zijn deze verschijnselen op 20 bedrijven gemeld, verspreid over heel Nederland. Verschillende afwijkende lammeren zijn ter sectie aangeboden aan de GD. Door het CVI zijn op 15 december 8 lammeren van 2 bedrijven onderzocht, waarbij in de hersenen van 2 lammeren van hetzelfde bedrijf ook het Schmollenbergvirus is aangetroffen.

Eerder al werden de belangrijkste bekende pathogenen die dit ziektebeeld ook zouden kunnen veroorzaken op basis van onderzoek uitgesloten. Hoewel het aantal onderzochte monsters nog beperkt is, ligt ook hier een oorzakelijk verband tussen het ziektebeeld en de aanwezigheid van het Schmollenberg virus voor de hand.

Inmiddels is bij de GD ook melding gemaakt van 2 misvormde kalveren van één bedrijf. Van de monsters van de misvormde kalveren is nog geen uitslag bekend.

Impact

Aangezien de lammerperiode nog maar net begonnen is, is een verdere toename van het aantal schapenlammeren met genoemde afwijkingen zeer waarschijnlijk. Daarnaast is niet uit te sluiten dat er binnenkort ook kalveren en geitenlammeren met aangeboren afwijkingen worden geboren. Er is geen (Europese) aangifte- en/of bestrijdingsplicht voor dit virus. Echter, gezien de potentiële impact voor de betrokken bedrijven/sectoren, volg ik de ontwikkelingen nauwlettend. Conform onze recente afspraken met betrekking tot de aanpak van nieuwe (virus)infecties heb ik mijn collega van VWS en het RIVM op de hoogte gebracht en betrokken bij het vervolgonderzoek. Op basis van een eerste risicoanalyse door het RIVM wordt het risico voor de volksgezondheid door het RIVM gering geacht.

Vervolg

Het nemen van preventieve- of bestrijdingsmaatregelen is op dit moment niet mogelijk omdat het virus nog niet geïsoleerd is en er geen gegevens zijn over infectieroute en verspreiding.

Daarbij komt dat de verschijnselen die we nu waarnemen het gevolg zijn van een infectie die waarschijnlijk al enkele maanden geleden heeft plaatsgevonden. Vanwege de onbekendheid met het ziektebeeld en -verwekker heb ik budget vrijgemaakt om nader onderzoek naar dit virus te ondersteunen. Het CVI is al begonnen om de diagnostiek verder te ontwikkelen, epidemiologisch onderzoek op te starten en voorbereidingen te treffen voor mogelijke vaccinontwikkeling. Hierin wordt zo veel mogelijk samengewerkt met de GD, het RIVM en het Duitse FLI.

Directie VDC

Datum

16 december 2011

Vanaf de eerste isolatie van het Schmallerberg virus in Duitsland hebben de betrokken diensten contact gehouden met mijn departement en de Europese Commissie over de stand van zaken. Met de CVO van Duitsland en omliggende Lidstaten is en wordt alle relevante informatie uitgewisseld en ook de Europese Commissie is inmiddels op de hoogte gebracht van de laatste bevindingen. Ik zal ook uw Kamer op de hoogte houden van de verdere ontwikkelingen.

Directie VDC

Datum

16 december 2011

dr. Henk Bleker
Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie